

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

SZKOŁY PODSTAWOWEJ SPECJALNEJ NR 155
przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 9 w Warszawie
na lata szkolne:
2025/2026
2026/2027
2027/2028

Dziecko ma prawo być sobą.
Ma prawo do popełniania błędów.
Ma prawo do posiadania własnego zdania.
Ma prawo do szacunku.
Nie ma dzieci – są ludzie.
Janusz Korczak

**Program wychowawczo-profilaktyczny
do realizacji w Szkole Podstawowej nr 155 przy Specjalnym Ośrodku Szkolno –
Wychowawczym nr 9 w Warszawie**

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.);
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120 poz. 526);
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
- Ustawa z dnia 1 lip 2020 - 1492 oraz z 2019 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z 18 sierpnia 2020 o przeciwdziałaniu uzależnieniom od wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1337);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r., poz. 1280);
- Ustawa o przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 4.04.2019r. poz. 852);
- Statut Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 9 w Warszawie;
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025,
- Standardy Ochrony Małoletnich obowiązujące w szkole.

1. Wstęp

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej nr 155 przy Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym nr 9 w Warszawie opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski. Treści Szkolnego Programu Wychowawczego-Profilaktycznego są spójne ze Statutem Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego, Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania oraz Standardami Ochrony Małoletnich. Podstawą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej.

Pierwszymi wychowawcami swoich dzieci są rodzice a nauczyciele wspomagają wszechstronny i harmonijny rozwój uczniów.

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Profilaktyka to proces wspomagania ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających funkcjonowanie w społeczności.

Przy opracowywaniu programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły uwzględniono:

- podstawy prawa oświatowego,
- dotychczasowe doświadczenia szkoły,
- zebrane od rodziców, uczniów i nauczycieli propozycje dotyczące głównych problemów i kierunków pracy w obszarze wychowania i profilaktyki w szkole i środowisku;
- przewidywane zmiany w szkole, środowisku i kraju, mogące mieć wpływ na proces wychowania,
- zagrożenie związane z wojną w sąsiadującym z Polską kraju,
- obserwację środowiska szkolnego, które z każdym rokiem staje się bardziej wielokulturowe,
- diagnozę możliwości i potrzeb uczniów,
- wnioski z rozmów z uczniami, rodzicami i nauczycielami,
- analizę frekwencji uczniów,
- współpracę z osobami/instytucjami wspierającymi pracę szkoły (poradnie PPP, kuratorzy sądowi, asystenci rodzin), z pielęgniarką szkolną.

Program realizowany będzie przez wszystkich wychowawców i nauczycieli przedmiotów we współpracy z dyrekcją, specjalistami: pedagogami, psychologami, doradcą zawodowym, logopedami, pielęgniarką szkolną, rodzicami uczniów oraz instytucjami, innymi szkołami i organizacjami pozarządowymi.

2. Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły jest oparty o wartości:

- zdrowie (uczeń wie, co oznacza dbanie o zdrowie, zna zasady zdrowego trybu życia);
- bezpieczeństwo (uczeń zna i stosuje zasady bezpiecznego zachowania w szkole i poza nią, potrafi w sposób bezpieczny korzystać z sieci Internet);
- tolerancja (uczeń potrafi akceptować odmiennność, odnosi się z szacunkiem do rówieśników i dorosłych niezależnie od ich sprawności, pochodzenia czy koloru skóry);
- empatia (uczeń potrafi być wrażliwy, współodczuwający, dostrzegać potrzeby innych i troszczyć się o ich dobro);
- współpraca (uczeń potrafi nawiązać dobre relacje z kolegami, umiejętnie się z nimi komunikuje oraz ma gotowość do wspólnego działania).

3. Diagnoza potrzeb i problemów w środowisku szkolnym.

W Szkole Specjalnej nr 155 w Warszawie kształcą się dzieci i młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym, bardzo często sprzężoną ze spektrum autyzmu, niepełnosprawnościami w zakresie wzroku, słuchu, ruchu.

Obserwujemy, że od kilku lat sukcesywnie zmienia się profil ucznia naszej szkoły. Obecnie większość stanowią uczniowie, których funkcjonowanie poznawcze i społeczne jest na bardzo niskim poziomie. Często nie potrafią oni komunikować się werbalnie, a alternatywne metody komunikacji również są dla nich trudne. Wiąże się to bardzo często z występowaniem trudnych a nawet niebezpiecznych zachowań uczniów.

Problemem w środowisku szkolnym jest praca z rodzinami o niskiej świadomości społecznej, bez prawidłowych wzorców i aspiracji społeczno-zawodowych. Część rodziców uczniów nie podejmuje aktywności zawodowej przekazując ten sam styl życia swoim dzieciom. Zdarza się, że rodzice nie wykazują zainteresowania edukacją swoich dzieci. Niektóre rodziny naszych uczniów korzystają ze wsparcia opieki społecznej i innych organizacji. Dominuje w nich bezrobocie i brak zainteresowania poprawieniem swojej sytuacji życiowej.

Kolejną trudność stanowi typ rodziców dobrze wykształconych, posiadających prestiżową pracę, którzy za wszelką cenę chcą „uzdrowić” swoje dziecko aplikując mu nadmiar zajęć dodatkowych, czy terapii lub stosując niesprawdzone metody „leczenia”. Dzieci takie są często przebodźcowane, zmęczone i nie mogą w naszej ocenie prawidłowo funkcjonować podczas zajęć szkolnych. Konieczna jest stała współpraca z takimi rodzicami i próba zmiany ich nastawienia do pracy z dzieckiem.

Szkoła obecnie posiada bardzo nowoczesną bazę lokalową, która spełnia wysokie standardy i wymagania europejskie. Placówka posiada nowoczesne gabinety specjalistów, sale integracji sensorycznej, gimnastyki korekcyjnej, pokój wyciszenia, bibliotekę, salę komputerową, wyposażone w nowoczesny sprzęt specjalistyczny. Budynek jest dostosowany dla osób niepełnosprawnych w zakresie podjazdów, wind oraz toalet. Na terenie wokół szkoły są dwa boiska z nowoczesną nawierzchnią, siłownia plenerowa oraz plac zabaw. Ponadto sala gimnastyczna posiada wszelkie nowoczesne rozwiązania dostosowane do różnych niepełnosprawności uczniów.

4. Mapa środowiskowa czynników ryzyka i czynników chroniących w szkole

Wzmacnianie czynników chroniących, takich jak:

- nowoczesne warunki szkolne,
- pozytywny klimat szkoły,
- praca w zakresie nabycia umiejętności alternatywnych form komunikacji przez całą społeczność szkolną,
- efektywna współpraca z rodzicami,
- wypracowanie umiejętności dokonywania właściwych wyborów, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, współpracy z innymi,
- racjonalne spędzanie czasu wolnego ze szczególnym zwróceniem uwagi na zajęcia sportowe.

Eliminowanie czynników ryzyka takich jak:

- niska motywacja uczniów do nauki,
- brak nawyku systematycznego uczęszczania do szkoły,
- dysfunkcje wynikające z sytuacji rodzinnej (negatywne wzorce środowiskowe, brak autorytetów),
- brak zaspokojenia podstawowych potrzeb (materialnych, psychicznych i innych),
- brak zainteresowania rodziców edukacją dzieci,
- niski poziom umiejętności komunikacyjnych i społecznych,
- zaburzenia emocjonalne i wynikające z nich często zachowania agresywne lub autoagresywne.

5. Cele główne i cele szczegółowe programu wychowawczo-profilaktycznego.

I. **Cel główny:** Kształtowanie postaw patriotycznych, społecznych i obywatelskich.

Cele szczegółowe:

Kształtowanie tożsamości klasowej i szkolnej, poznanie zasad współpracy.

Kształtowanie postaw społecznych i patriotycznych.

Zadania	Efekty	Środki realizacji	Osoby odpowiedzialne
• Zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia. • Zapoznanie z kryteriami ocen z zachowania. • Wybór samorządu klasowego i szkolnego poprzez organizowanie kampanii wyborczej i udział wszystkich uczniów w wyborach. • Wdrażanie do obowiązków szkolnych. • Praca w samorządzie klasowym i organizacjach uczniowskich. • Zapoznanie się ze znaczeniem koleżeństwa, przyjaźni i miłości w życiu człowieka. • Wdrażanie do prawidłowego i kulturalnego zachowania się w szkole i poza nią wobec rówieśników i dorosłych. • Szacunek do języka ojczystego. • Szacunek do symboli narodowych i miejsc pamięci narodowej. • Poznawanie osiągnięć polskich uczonych i wynalazców. • Uświadomienie uczniom znaczenia pokoju w kraju i na świecie, obronności państwa oraz zagrożeń wynikających z wojny.	Uczeń potrafi: • rozumieć interesy i stanowiska klasy, • zna statut szkoły, • jest wrażliwy na potrzeby innych • współpracuje w zespole, • właściwie zachować się podczas apeli i akademii, okolicznościowych, • odnosi się z szacunkiem do miejsc pamięci narodowej, • potrafi być empatyczny wobec uczniów, którzy musieli opuścić swoją ojczyznę.	• Głosowanie, • dyskusja, • kontakty koleżeńskie, • gazetka klasowa/szkolna/tematyczna, • wycieczki, • imprezy szkolne i pozaszkolne, • apele, • praca w samorządzie uczniowskim, • udział w wydarzeniach lokalnych, • pogadanki, • warsztaty tematyczne, • filmy, • organizacja uroczystości klasowych, szkolnych.	Wychowawcy klas, opiekunowie samorządów szkolnych, specjaliści prowadzący TUS, nauczyciele historii i WOS

II. Cel główny: Kształtowanie zachowań służących zdrowiu i bezpieczeństwu uczniów.

Cele szczegółowe:

Doświadczenie aktywnych form spędzania czasu wolnego w środowisku rodzinnym i poza nim.
Wdrażanie do przestrzegania zasad bezpieczeństwa podczas zajęć w szkole i poza nią.
Kształtowanie nawyków dbania o zdrowie fizyczne i psychiczne, higienę osobistą i prawidłowe odżywianie.

Wskazywanie negatywnych skutków stosowania używek i wyrabianie umiejętności odmawiania.
Udział w różnych formach szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy.

Zadania	Efekty	Środki realizacji	
• Zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa i przestrzeganie ich w szkole i poza nią. • Szkolenie BHP dla pracowników i uczniów. • Zajęcia z zakresu zagrożeń w sieci komputerowej, niebezpieczeństw związanych z nadmiernym używaniem telefonu komórkowego i urządzeń multimedialnych. • Uświadomienie uczniom zależności między dobrym wypoczynkiem i relaksem a zdrowiem psychicznym i fizycznym. • Organizacja różnych form aktywności fizycznej. • Organizacja wycieczek i wyjść. • Prowadzenie profilaktyki różnego rodzaju uzależnień. • Kształtowanie asertywnych zachowań w grupie. • Zapoznanie uczniów z tematem zmian fizycznych i psychicznych zachodzących w okresie dojrzewania. • Nauka przestrzegania zasad higieny osobistej i uświadomienie znaczenia zdrowego odżywiania się. • Kształtowanie umiejętności rozpoznawania symptomów sugerujących obniżony nastrój, czy duże pobudzenie. • Uświadomienie uczniom możliwości korzystania z pomocy specjalistów w szkole w momencie zauważenia niepokojących symptomów.	Uczeń: • zna zasady udzielania pierwszej pomocy, • zna podstawowe zasady bezpiecznego użytkowania sieci Internet, • rozumie potrzebę dbania o bezpieczny wizerunek własny oraz innych w sieci, • zna zasady bezpiecznego zachowania w szkole, • zna podstawowe zasady ruchu drogowego i potrafi bezpiecznie zachować się w drodze do i ze szkoły, • rozumie potrzebę różnorodnej aktywności fizycznej, • zauważa korzyści z aktywnego wypoczynku, • w miarę swoich możliwości potrafi zorganizować swój czas wolny, • posiada wiedzę o szkodliwości stosowania używek, • dba o higienę osobistą, • zna zasady prawidłowego odżywiania.	• Pogadanki, • Spotkania ze specjalistami, • filmy dydaktyczne, • dyskusje w grupie, • burza mózgów, • pogadanki z wychowawcą, • spotkanie z policją, • spotkanie z pielęgniarką szkolną, • udział w zajęciach edukacji zdrowotnej.	Wychowawcy, specjaliści, organizacje pozaszkolne, n

III. Cel główny: Kształtowanie aktywnej postawy prospołecznej (rodzinnej).

Cele szczegółowe:

Poznanie roli rodziny w życiu człowieka.

Kształtowanie pozytywnej postawy wobec członków rodziny.

Kształtowanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach związanych z relacjami w rodzinie/środowisku szkolnym.

Zadania	Efekty	Środki realizacji/ realizacja w czasie nauki zdalnej	Osoby odpowiedzialne
• Uświadomienie uczniom roli rodziny w życiu człowieka, ról pełnionych przez członków rodziny. • Poznanie potrzeb człowieka i konfrontowanie ich z potrzebami uczniów, nauka identyfikowania swoich potrzeb i emocji. • Poznanie samego siebie i zauważanie różnorodności wokół nas. • Nabywanie umiejętności rozwiązywania konfliktów rówieśniczych, rozpoznawania ich przyczyn i sposobów ich łagodzenia. • Uświadomienie uczniom rodzaju relacji międzyludzkich. • Umiejętność zwrócenia się o pomoc w trudnych sytuacjach.	Uczeń potrafi: • rozumie pojęcia: rodzina, kompromis, tolerancja, rozwód, • ma świadomość, że wszyscy członkowie rodziny mają prawa i obowiązki, • zna i przestrzega zasady obowiązujące w rodzinie, • używa zwrotów grzecznościowych, • potrafi nazwać swoje potrzeby, • jest tolerancyjny dla różnorodności, • rozpoznaje nietypowe emocje u siebie, • potrafi poprosić o pomoc specjalistów w szkole.	• Pogadanki, • zajęcia grupowe prowadzone przez psychologa, • spotkania z pedagogiem szkolnym, • zajęcia indywidualne z psychologiem, • filmy dydaktyczne, • dyskusje, • imprezy szkolne z udziałem rodziców.	Psycholodzy, Pedagodzy, Wychowawcy klas, Specjaliści prowadzący TUS, nauczyciel edukacji zdrowotnej.

IV. Cel główny: Nabywanie nowych wiadomości i umiejętności.

Cele szczegółowe:

Realizacja aktualnej podstawy programowej poprzez stosowanie różnorodnych metod i form pracy.

Motywowanie uczniów do rozwijania pasji.

Kształtowanie postaw ekologicznych.

Zadania	Efekty	Środki realizacji	Osoby odpowiedzialne
• Dostosowanie różnych metod pracy do poziomu funkcjonowania ucznia. • Stosowanie komunikacji alternatywnej w pracy z uczniami. • Nauka podstawowych umiejętności funkcjonowania w życiu codziennym. • Rozbudzanie chęci do pracy i pokonywania trudności.	Uczeń: • Staje się bardziej samodzielny w podstawowych czynnościach życia codziennego, • Potrafi zastosować komunikację alternatywną w wyrażaniu swoich potrzeb, • ma motywację do pracy i pokonywania trudności,	• Zajęcia edukacyjno-rewalidacyjne, • zajęcia specjalistyczne, • rozmowy, • spotkania z ludźmi kultury i sztuki, • zabawy z	Nauczyciele klas dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, nauczyciele przedmiotowi, wychowawcy klas, bibliotekarz

•Wyrobienie szacunku dla każdego typu pracy. •Wdrażanie do rzetelnego wykonywania powierzonych prac. •Planowanie i organizowanie swojej pracy w szkole i w domu. •Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa. •Umiejętne korzystanie z zasobów Internetu. •Zachęcanie do realizowania swoich zainteresowań i pasji i prezentowanie ich w szkole. •Wdrażanie do korzystania z oferty instytucji kulturalnych. •Wdrażanie do współodpowiedzialności za stan środowiska naturalnego. •Wykorzystanie wiedzy ekologicznej w praktyce.	•docenia trud wkładany w wykonywanie różnych zawodów, •umie zaplanować i wykonać swoje obowiązki szkolne i domowe, •potrafi korzystać ze zbiorów biblioteki szkolnej, •ma potrzebę obcowania ze światem kultury, •potrafi określić i zaprezentować swoje pasje na forum społeczności szkolnej, •ma właściwy stosunek do otaczającego środowiska naturalnego, •angażuje się w akcje ekologiczne.	książką, •koło ekologiczne, •akcje ekologiczne, •konkursy, •wycieczki do miejsc kultury, •wyjścia do kina i teatru, muzeum.	szkolny, opiekun koła.
--	---	--	------------------------

6. Sylwetka absolwenta Szkoły

Uczniowie naszej szkoły osiągają różne poziomy funkcjonowania w społeczeństwie związane z ich możliwościami intelektualnymi i psychofizycznymi.

W przypadku wyższych możliwości psychofizycznych uczniów kończący naszą szkołę dobrze funkcjonuje w środowisku. Potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania problemów życia codziennego, a w razie potrzeby zwraca się o pomoc do odpowiednich osób lub instytucji. Respektuje społecznie przyjęte normy zachowań i jest świadomy konsekwencji z postępowania niezgodnego z prawem. Posiada umiejętność komunikowania się, współpracy oraz kontrolowania własnych emocji na miarę swoich możliwości. Uczestniczy w różnych formach życia społecznego, zna i przestrzega ogólnie przyjęte normy, zachowując prawo do swojej odrębności. Szanuje godność własną i drugiego człowieka. Zna i przestrzega zasady higieny. Dbą o swoje zdrowie i sprawność fizyczną. Posiada wiadomości dot. środowiska naturalnego, prezentuje postawy proekologiczne.

W przypadku obniżonych możliwości intelektualnych i psychofizycznych uczniów kończący naszą szkołę z pomocą osoby dorosłej poprawnie funkcjonuje w środowisku. Jest w miarę samodzielny w zakresie samoobsługi, potrafi zgłosić swoje podstawowe potrzeby dzięki wypracowaniu uniwersalnego systemu komunikacji. W miarę prawidłowo funkcjonuje w grupie. Jest w stanie w miarę samodzielnie poruszać się w bezpiecznym i znanym dla niego otoczeniu.

Działania zawarte w programie wychowawczo- profilaktycznym zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, który pomimo swojej niepełnosprawności będzie wyposażony w zespół cech uniwersalnych, które ułatwią mu funkcjonowanie we współczesnym świecie.

7. Strategia wychowawczo-profilaktyczna szkoły i placówki.

Strategia wychowawczo-profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu działań ukierunkowanych na wspieranie uczniów w dążeniu do dojrzałości na miarę indywidualnych możliwości w sferach:

- Fizycznej – ukierunkowanej na kształtowanie nawyków zdrowego i aktywnego trybu życia.
- Intelktualnej – ukierunkowanej na zdobywanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do samodzielnego funkcjonowania.
- Społecznej – ukierunkowanej na przygotowanie do życia w społeczeństwie.
- Emocjonalnej- ukierunkowanej na zdobycie umiejętności wyrażania emocji e sposób akceptowalny społecznie.
- Duchowej – ukierunkowanej na wprowadzenie w świat wartości uniwersalnych i kształtowanie umiejętności stosowania ich w życiu.

8. Ceremoniał i tradycje szkolne.

Szczegółowy kalendarz świąt i uroczystości jest przygotowywany na każdy rok szkolny i przesyłany do wiadomości nauczycieli i rodziców przez system Librus.

9. Tryb postępowania w trudnych sytuacjach.

W sytuacjach trudnych nauczyciele, specjaliści i inni pracownicy szkoły postępują zgodnie z przyjętą w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 155 *Procedurą postępowania nauczycieli w przypadku trudnych zachowań uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 9 w Warszawie* oraz zgodnie z Standardami Ochrony Małoletnich.

10. Ewaluacja programu

Przebieg pracy wychowawczo – profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Analiza dokumentów szkolnych oraz informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i stanowią podstawę do planowania zamierzeń wychowawczych w kolejnym roku szkolnym.

Program opracowały:

Kinga Zegardło-Krasuska

Bożena Kepler

Hanna Fabirkiewicz